

UDENRIGSMINISTERIET

STORE DOMME FRA EU-DOMSTOLEN SIDEN SIDST

DANSK FORENING FOR EUROPARET

30. oktober 2018

C-207/16 – MINISTERIO FISCAL

- Straffesag i Spanien vedr. voldeligt røveri, hvor den forurettede skades alvorligt og frarøves tegnebog og mobiltelefon.
- Kriminalpolitiet indgiver under efterforskningen anmodning hos spansk domstol om, at teleselskaber skal udlevere personoplysninger på ejeren af den telefon, der har aktiveret det stjalne SIM-kort.
- Anmodning afslås da: 1) Skridt ikke egnet og 2) Spansk lov foreskriver kun udlevering i tilfælde af "alvorlige forbrydelser" = strafferamme på mere end 5 år.
- Lovgiver i Spanien ændrer herefter strafferetspleje med ny materiel definition af "alvorlig forbrydelse" og formelt krav om 3 års strafferamme eller mere.
- Appelret forelægger EU-Domstolen præjudicielt spørgsmål om bl.a. balancen/proportionalitet mellem undtagelsesbestemmelserne i det gamle databeskyttelsesdirektiv og Charterets art. 7 (respekt for privatliv og familieliv samt 8 (beskyttelse af personoplysninger)).

C-207/16 – MINISTERIO FISCAL

- Udsættes pga. Tele2-sagen vedr. logning af personoplysninger hos teleselskaber. Genoptages herefter.
- EU-Domstolen valgte selv at formulere spørgsmålene til den mundtlige forhandling, som grundlæggende kredsede om, hvorvidt der EU-retligt kan opstilles et krav om "*grov kriminalitet*" for at udlevere sådanne personoplysninger, og hvilke kriterier, man i givet fald kan anvende for at afgrænse medlemslandenes skøn i den anledning.
- Regeringen afgav indlæg sammen med 8 andre medlemslande, herunder Spanien. Centralt for Danmark og andre, at EU-Domstolen ikke brugte anledningen til at gå skridtet videre ift. Tele2-sagen og definere grov kriminalitet EU-retligt. I dansk ret følger det af Teleloven, at sådanne oplysninger kan udleveres ved enhver form for kriminalitet uden retskendelse.
- EU-Domstolen fastslår i dom af 2. oktober 2018, at der konkret ikke er tale om et alvorligt indgreb og undlader at gå skridtet videre og definere begrebet "*grov kriminalitet*".
- Således ikke videreudvikling af Tele2-sagen.

C-442/16 – GUSA

- Rumænsk statsborger, hr. Gusa, driver selvstændig erhvervsvirksomhed som gipsstøber i Irland fra 2008 til 2012. Betaler skat og social sikring i Irland. Nedlægger herefter forretning og tilmelder sig umiddelbart efter arbejdsformidlingen som arbejdssøgende og anmoder om ydelser. Det afslås med den begrundelse, at han ikke har ret til ophold i Irland.
- Hr. Gusa appellerer og gør gældende, at han dels er uforskyldt arbejdsløs, dels efter at have haft lønnet beskæftigelse i mere end et år som selvstændig erhvervsdrivende opfylder kravene i opholdsdirektivet for at modtage en sådan ydelse.
- Appelretten forelægger 1:1 denne problemstilling for EU-Domstolen, idet der ikke tidligere er taget stilling til selvstændiges ret til fortsat ophold, når de ikke længere er i beskæftigelse og jobsøgende i værtslandet.
- Regeringen deltog i den mundtlige forhandling med det formål at få slået fast, at opholdsdirektivets art. 7, stk. 3, litra b, også omfatter selvstændigt erhvervsdrivende og at det tilkommer de nationale myndigheder at vurdere, om denne betingelse er opfyldt.
- EU-Domstolen fastlår den 20. december 2017, at selvstændige erhvervsdrivende i denne sammenhæng er at sidestille med arbejdstagere, og bevæger sig ikke videre.

C-230/17 – ALTINER OG RAVN

- Dansk sag forelagt af Østre Landsret. Handler om fortolkning af unionsborgerskabet overfor opholdsdirektivet.
- Far til en mindreårig tyrkisk statsborger (Altiner) indgår ægteskab med dansk statsborger (Ravn). Ægteparret flytter herefter til Sverige. Sønnen besøger dem på et gyldigt visum. Ægteparret flytter herefter til Danmark og ansøger om opholdstilladelse (EU-opholdskort) til sønnen som familiemedlem til en dansk statsborger, der flytter tilbage til Danmark efter at have været omfattet af reglerne om fri bevægelighed. Ansøgningen afslås af Statsforvaltningen og Udlændigestyrelsen.
- Afslag begrundes med, at ansøgning om EU-opholdskort først blev afgivet 9 måneder efter Ravns tilbagevenden til Danmark, dvs. ikke i "*naturlig forlængelse*" heraf. Samtidig var der 8 måneder mellem fru Ravns tilbagevenden til Danmark og hr. Altiners indrejse.

C-230/17 – ALTINER OG RAVN

- Under den efterfølgende sag ved de danske domstole forelægger Østre Landsret, EU-Domstolen følgende spørgsmål (let omskrevet):

”Skal EU-retten fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, som er statsborger i denne medlemsstat og vender tilbage dertil efter at have opholdt sig i en anden medlemsstat på grundlag af og under overholdelse af EU-retten, ikke indrømmes en afledt opholdsret efter EU-retten, hvis familiemedlemmet til den pågældende unionsborger ikke er indrejst i den førstnævnte medlemsstats område eller ikke har indgivet en ansøgning om opholdskort dér »i naturlig forlængelse« af den pågældende unionsborgers tilbagevenden til denne medlemsstat.”

C-230/17 – ALTINER OG RAVN

- Interessant og ny problemstilling vedr. unionsborgerskabet og sekundær fri bevægelighed, dvs. familiesammenføring i egen medlemsstat efter at have udøvet ret til fri bevægelighed andetsteds.
- Danske regler og praksis er klare på dette punkt (= krav om samtidighed eller naturlig forlængelse). Et sådant krav hindrer efter regeringens opfattelse ikke den fri bevægelighed.
- Det er for usikkert, hypotetisk og indirekte at mene, at et krav om samtidighed eller naturlig forlængelse vil hindre den pågældende statsborger i at indrejse i en anden medlemsstat for at udøve sin ret til fri bevægelighed. Der er tale om et internt forhold.
- EU-Domstolen fastslår i kort dom fra 27. juni 2018, at det forhold, at ansøgningen ikke er blevet indgivet i naturlig forlængelse af unionsborgerens tilbagevenden udgør et "relevant forhold" som "uden i sig selv at være afgørende" kan lægges til grund i en samlet vurdering af, om der skal udstedes opholdskort eller ej.

C-255/16 – BENT FALBERT M.FL.

- Chefredaktør på Ekstra Bladet tiltales for overtrædelse af lov om visse spil, lotterier og væddemål, jf. medieansvarsloven. Tiltalen går på, at online-annoncer for spilfirmaer, der udbyder onlinepoker og væddemål, er indrykket på www.eb.dk uden, at de pågældende firmaer har fået tilladelse fra Skatteministeriet.
- Krav om tilladelse fremgik af en bestemmelse i nævnte lov, der blev ophævet den 1. januar 2012. Bestemmelsen var ikke notificeret over for Kommissionen, jf. informationsproceduredirektivet.
- En notifikation er en underretning til Kommissionen og de øvrige medlemslande om ny national lovgivning, der er omfattet af direktivet. Det har til formål at øge gennemsigtighed og derved skabe en *"level playing field"* i det indre marked.
- Det følger klart af EU-Domstolens praksis, at tilsidesættelse af denne forpligtelse medfører, at den nationale forskrift bliver uanvendelig.

C-255/16 – BENT FALBERT M.FL.

- Spørgsmålet var herefter, om reklameringsforbuddet i dansk ret havde karakter af en "teknisk forskrift", der tager sigte på at regulere informationssamfundets tjenester.
- Det var regeringens opfattelse, at den nu hedengangne danske lovbestemmelse havde karakter af et generelt reklameringsforbud for alle spil uanset medie, dvs. der var ikke en tilstrækkeligt målrettet og specifik sammenhæng til informationssamfundets tjenester = ingen notifikationspligt. Omvendt fremgik det af lovforarbejderne, at bestemmelsen havde til hensigt at udvide reklameringsforbuddet til online-spilletjenester.
- EU-Domstolen forelægges spørgsmål herom af Københavns byret. De præjudicielle spørgsmål er lange, snørklet formuleret og går mest på forståelsen af de danske lovforarbejder.
- EU-Domstolen svarer, at der er tale om en teknisk forskrift, jf. informationsproceduredirektivet, hvis det klart fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen havde til formål og følge at udvide det eksisterende reklameforbud til også at gælde online-spiltjenester. Hvorvidt det er tilfældet overlades til Byretten at vurdere.

C-650/16 – BEVOLA

- Skatte- og afgiftssag forelagt af Østre Landsret vedrørende sambeskatningsreglerne i selskabsskattelovens §§31 og 31A.
- A/S Bevola er hjemmehørende i Danmark. Man producerer produktplatforme til opbygning af lastbiler, anhængere og trailere. Selskabet har faste driftssteder flere steder i Europa, herunder i Finland. Dette driftssted lukkes med tab på 2,8 mio. DKK. A/S Bevola får afslag på fradrag i skattepligtig indkomst i Danmark, da man ikke har valgt international sambeskatning.
- Er det i strid med TEU art. 49 (etableringsretten), at et dansk selskab, der indgår i en tvungen national sambeskatning, og som har fravalgt international sambeskatning, er afskåret fra at få fradrag for tab ved driften af en filial i udlandet?
- A/S Bevola mente **ja**, idet der ville have været mulighed for et sådant fradrag, hvis tabet var lidt i et dansk driftssted = restriktion for etableringsretten.

C-650/16 – BEVOLA

- Regeringen mente **nej**, idet selskabet havde fravalgt muligheden for at vælge international sambeskatning i overensstemmelse med danske regler. Det havde selvsagt haft bredere skattemæssige konsekvenser for den samlede koncern, men der foreligger ikke grundlag for at sige, at den ene ordning er mere fordelagtig end den anden. Hensynet bag er at imødegå skattetænkning.
- EU-Domstolen fastslår i dom af 12. juni, at de danske regler er i strid med TEU art. 49. Man kan ikke på forhånd udelukke fradrag med den begrundelse, at der er tale om et fast driftssted i et andet medlemsland. Reglen er ikke proportional ift. formålet.

C-480/16 – FIDELITY FUNDS M.FL.

- Sag vedr. kildebeskatning af aktieudbytter betalt af danske selskaber til ikke-hjemmehørende kollektive investeringsinstitutter. Forelagt at Østre Landsret (i alt 10 sager).
- Investeringsforeninger hjemmehørende i Luxembourg eller Storbritannien har i perioden 2000 – 2009 modtaget aktieudbytte fra danske selskaber, man har investeret i. Danske myndigheder har indeholdt kildebeskatning.
- Ønske om tilbagebetaling fra foreningerne begrundet i forskelsbehandling ift. hjemmehørende danske foreninger, hvilket menes at være i strid med kapitalens og tjenesteydelseernes fri bevægelighed.
- Danske myndigheder bestrider ikke forskelsbehandling, men påpeger hensyn til medlemslandenes beskatningskompetence og hensynet til at undgå skatteunddragelse.

C-480/16 – FIDELITY FUNDS M.FL.

- EU-Domstolen fastslår i dom af 21. juni, at de danske regler udgør en restriktion i de frie kapitalbevægelser.
- Begrundelse: Ingen objektive forskelle i situationen for foreninger i og uden for Danmark, ikke tvingende almene hensyn og hverken egnet eller proportional.

C-220/18 – PPU, GENERALSTAATSANWALTSCHAFT

- Ungarsk domstol udsteder europæisk arrestordre på en ungarsk statsborger (ML).
- ML pågribes herefter i Tyskland. Hanseatisches Oberlandesgericht skal tage stilling til udleveringen.
- Det ungarske justitsministerium forsikrer, at afsoningsforholdene vil være i overensstemmelse med Ungarns internationale forpligtelser.
- Den tyske domstol stiller en række detaljerede spørgsmål til afsoningsforholdene med sigte på Charterets art. 4 og EMRK art. 3. Ungarske myndigheder besvarer disse spørgsmål generelt.
- Sagen forelægges EU-Domstolen. Regeringen deltager for at få afklaret omfanget af de nationale domstoles undersøgelsesforpligtelse i relation til den konkrete vurdering af fængselsforholdene i afsoningslandet. Er det muligt at forlade sig på en garanti eller ej?

C-220/18 – PPU, GENERALSTAATSANWALTSCHAFT

- Praksis på området fra EU-Domstolen er sparsom, men det må forventes, at spørgsmålet vil komme op oftere i tråd med stigende fokus på retsstatsforholdene i fx Ungarn, Polen og Rumænien.
- EU-Domstolen slog i dom af 25. juli fast, at gensidig anerkendelse og tillid er centralt for effektiviteten af den europæiske arrestordre. Nægtelse af udlevering må være en undtagelse, som fortolkes strengt, og kan kun ske af de grunde, der er udtømmende oplyst i retsgrundlaget.
- Det fastslås, at den nationale domstol har en undersøgelsesforpligtelse, men at de kun gælder de fængsler, hvor det er sandsynligt, at den pågældende skal afsone. Generelle betragtninger om forholdene i fængselsvæsenet er ikke tilstrækkeligt.
- Endelig konkluderes det, at man ikke kan se bort fra en garanti med mindre der konkrete indikationer på, at fængselsforholdene ikke lever op til de grundlæggende rettigheder.

C-268/16 – SLOWAKISCHE REPUBLIK (ACHMEA)

- Væsentlig sag om rækkevidden af EU's handelspolitik, der i realiteten underkender tvistbilæggelsesklausuler i alle EU-interne bilaterale investeringsaftaler, dvs. aftaler indgået før de omhandlede landes EU-medlemskab.
- Konkret var der tale om et vilkår i en investeringsbeskyttelsesaftale indgået i 1991 mellem Tjekkoslaviet og Nederlandene.
- I 2004 åbnede Slovakiet sit marked for sygeforsikringer op for private investorer. Et nederlandsk selskab, Achmea, går ind på markedet. Liberalisering tilbagerulles i 2006 og Achmea taber penge.
- Achmea indbringer sagen for tvistbilæggelsesmekanismen under investeringsbeskyttelsesaftalen i 2008. I 2012 afgøres det ved et voldgiftstribunal, at Slovakiet har forbrudt sig mod aftalen og skal dække Achmeas tab på 22 mio. EUR.

C-268/16 – SLOWAKISCHE REPUBLIK (ACHMEA)

- Slovakiet tager sagen videre ved de tyske domstole med påstand om, at tvistbilæggelsesmekanismen er i strid med EU-retten, hvorefter sagen forelægges EU-Domstolen.
- EU-Domstolen underkender ved en dom 6. marts 2018 tvistbilæggelsesmekanismen med det hovedargument, at det krænker EU-Domstolens egen autonomi, at et sådant organ gives kompetence til at fortolke og anvende EU-retten. Det lægges her til grund, at aftalen indbefatter en række spørgsmål med berøring til EU-retten, herunder især traktatens regler om etableringsret og kapitalens fri bevægelighed.
- Konsekvens: Alle intra-EU BIT's er i strid med EU-retten og skal afvikles. Kompliceret og vidtrækkende øvelse, herunder ift. private investorer.
- Herudover endnu en dom, der bekræfter, at EU-Domstolen vogter på sin egen autonomi, jf. fx EMRK-udtalelsessagen og måske den kommende CETA-udtalelsessag.

C-425/17 – GÜNTHER HARTMANN TABAKVERTRIEB

- Pudsig sag om fortolkning af definitionerne i tobaksvaredirektivet. Er der tale om lovlig tyggetobak eller ulovlig snus? Generelt må tobak til oral indtagelse ikke markedsføres i EU, dog undtaget produkter, der er bestemt til at tygges.
- Det danske selskab V2 får i Tyskland forbud mod at markedsføre hhv. "Thunder Chewing Tobacco" og "Thunder Frosted Chewing". Produkterne vurderes at være til oral indtagelse og ikke til tygning = ulovlige.
- Sikkerhedsstyrelsen har godkendt de to produkter, hvilket inddrages i sagen af den tyske domstol. Regeringen vælger derfor at afgive indlæg. Også flere danske producenter på området.
- Dansk vurdering baseret på objektive kriterier (udseende, konsistens og sammensætning) samt hensyntagen til forbrugernes faktiske brug af produktet = hvis folk tygger det, så er der tale om tyggetobak.

C-425/17 – GÜNTHER HARTMANN TABAKVERTRIEB

- Regeringen gør endvidere gældende, at et produkt må anses som bestemt til at tygges, hvis det via tryk fra tænder og mundhule *i højere grad* afgiver sine indholdsstoffer end hvis det blot lægges i mundhulen.
- EU-Domstolen erklærer sig i dom af 17. oktober enig i de kriterier, Sikkerhedsstyrelsen har opstillet, men ikke i regeringens supplerende kriterier. Der lægges således vægt på, at der kun er tale om tyggetobak, hvis det *strengt taget* kun kan indtages tygget, dvs. hvis de væsentligste indholdsstoffer kun udløses ved tygning.
- Eksempel på forholdsvis streng fortolkning af undtagelseskriterierne i tobaksvaredirektivet for at undgå omgåelse fra lovgivers intentioner.